

DECIZIE

01 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de administratorul insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Liodin&Co”, Vitalie Roșca,

în cauza civilă la cererea administratorului insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Liodin&Co”, Vitalie Roșca împotriva Băncii Comerciale „Banca de Economii” Societate pe Acțiuni în proces de lichidare, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Vin Cojușna” cu privire la anularea contractelor de ipotecă,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2017, prin care cererea administratorului insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Liodin&Co” Vitalie Roșca, a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 12 aprilie 2017, administratorul insolvenței SC „Liodin&Co” SRL, Vitalie Roșca a depus cerere de chemare în judecată împotriva BC „Banca de Economii” SA în proces de lichidare, intervenient accesoriu SA „Fabrica de Vin Cojușna” cu privire la anularea contractelor de ipotecă.

În motivarea cererii a indicat că, în temeiul hotărârii Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 25 mai 2011, SC „Liodin&Co” SRL a fost obligată să transmită în posesia BC „Banca de Economii” SA bunurile gajate prin contractele de ipotecă nr. 06-06/1/149-g și nr. 06-06/1/149-gl din 09 decembrie 2008.

Astfel, între BC „Banca de Economii” SA în calitate de creditor și „Fabrica de vin Cojușna” SA în calitate de debitor, au fost încheiate următoarele contracte de credit: nr. 06-06/1/100 din 13 iulie 2007, în sumă de 500 000 dolari SUA; nr. 06-06/1/116 din 13 august 2007 în sumă de 360 000 euro; nr. 06-06/1/65 din 16 mai

2008 în sumă de 320 000 euro; nr. 06-06/1/76 din 04 iunie 2008 în sumă de 950 000 euro și nr. 06-06/1/149 din 25 noiembrie 2008 în sumă de 5000 000 lei.

În scopul garantării stingerii datoriei nominalizate față de BC „Banca de Economii” SA, „Fabrica de vin Cojușna” SA a gajat bunurile proprii.

Totodată, în vederea garantării restituirii împrumuturilor de către SA „Fabrica de vin Cojușna”, SC „Liodin&Co” SRL în temeiul contractului de ipotecă nr. 06-06/1/149-g din 09 decembrie 2008, a gajat bunurile proprii și anume: terenurile de pământ cu suprafața totală de 30,2273 ha, situate în raionul Strășeni, satul Cojușna (extravilan), înregistrate cu numerele cadastrale: xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx și în baza contractului de ipotecă nr. 06-06/1/149-gl din 09 decembrie 2008, a gajat terenurile de pământ cu suprafața totală de 46, 3261 ha, situate în raionul Strășeni, satul Cojușna (extravilan), înregistrate cu numerere cadastrale: xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx și xxxxxx.

Consideră că, contractele de ipotecă nr. 06-06/1/149-g și nr. 06-06/1/149-gl din 09 decembrie 2008, contravin normelor de drept și afectează considerabil drepturile patrimoniale ale societății insolubile, precum și a creditorilor validați în cadrul procesului de insolabilitate, fapt ce duce la necesitatea anulării actelor juridice, având în vedere că bunurile gajate de SA „Fabrica de vin Cojușna” sunt suficiente pentru a asigura rambursarea creditelor.

Invocă prevederile art. 104 lit. a) din Legea insolabilității, art. 207, art. 217 alin. (3), art. 220 alin. (1) și art. 838 lit. c) din Codul civil, specificând că prin încheierea contractelor de ipotecă și gajarea bunurilor a avut loc diminuarea masei patrimoniale a debitorului în detrimentul intereselor creditorilor prin majorarea nejustificată a obligațiilor SC „Liodin&Co” SRL față de BC „Banca de Economii” SA.

La fel, susține societatea debitoare că i-a fost încălcat dreptul de proprietate garantat de art. 315 și art. 316 Cod civil, precum și art. 1 Protocolul nr. 1 CEDO.

Solicită, administratorul insolabilității SC „Liodin&Co” SRL, Vitalie Roșca prin cererea inițială și cererea de concretizare a pretențiilor, anularea contractelor de ipotecă nr. 06-06/1/149-g și nr. 06-06/1/149-gl din 09 decembrie 2008, încheiate între SC „Liodin&Co” SRL și BC „Banca de Economii” SA, în partea gajării terenurilor situate în raionul Strășeni, satul Cojușna (extravilan), cu numerele cadastrale: xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx, xxxxxx și xxxxxx, cu dispunerea că hotărârea instanței de insolabilitate va constitui temei pentru radierea din Registrul bunurilor imobile a ipotecii înregistrate în temeiul contractelor de ipotecă, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2017, cererea administratorului insolabilității SRL „Liodin&Co”, Vitalie Roșca privind anularea contractelor de ipotecă nr. 06-06/1/149-g și nr. 06-06/1/149-gl din 09 decembrie 2008, încheiate între SC „Liodin&Co” SRL și BC „Banca de Economii” SA, a fost respinsă.

La 20 iulie 2017, administratorul insolvenței SC „Liodin&Co” SRL, Vitalie Roșca, a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii instanței de insolvență și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Invocând dezacordul cu hotărârea contestată, susține că normele de drept material au fost interpretate eronat, nefiind aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

În acest sens menționează că, instanța de insolvență a luat în considerare doar prevederile Legii insolvenței, dar nu și prevederile Codului Civil și anume, art. 207 alin. (1) lit. a) în coroborare cu art. 220 alin. (1), care la fel reglementează raportul juridic dedus judecării, urmând a fi invocate din oficiu de instanță în temeiul art. 217 alin. (1) Cod Civil.

Relevă că, în rezultatul încheierii contractelor de ipotecă a avut loc diminuarea masei patrimoniale a debitorului în detrimentul creditorilor prin majorarea nejustificată a obligațiilor SC „Liodin&Co” SRL față de BC „Banca de Economii” SA în lipsa contraprestației, fapt ce duce la încălcarea dreptului de proprietate a debitorului insolvent.

Mai mult, indică că, caracterul fraudulos al tranzacțiilor contestate și prejudicierea creditorilor, este evidentă reieșind și din analiza prestațiilor părților, având în vedere că, prestația SC „Liodin&Co” SRL este disproporționată și gratuită în cazul dat, contractele fiind încheiate în fraudă intereselor creditorilor, contrar scopului lucrativ al persoanei juridice.

Prin constituirea ipotecii asupra bunurilor care fac obiectul contractului de ipotecă, SRL „Liodin&Co” a ipotecat bunurile care constituie proprietatea acestei întreprinderi, fără a obține în schimb careva echivalent, iar ca efect, reiterează că ipotecarea cu titlu gratuit a bunurilor a micșorat patrimoniul societății, care și-a asumat riscul unor pierderi excesive.

În opinia recurentului, instanța de insolvență a omis faptul că creditul acordat SA „Fabrica de Vin Cojușna” a fost garantat suficient de către aceasta cu bunurile proprii, nefiind necesară acordarea unor garanții suplimentare de către terți.

Prin referința din 11 septembrie 2017, lichidatorul BC „Banca de Economii” SA, Berghie Sergiu, a solicitat respingerea recursului declarat de administratorul insolvenței SC „Liodin&Co” SRL, Vitalie Roșca, ca neîntemeiat.

În conformitate cu art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Astfel, recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 20 iulie 2017 împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii instanței de insolvență, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Conform art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din acest cod, cu excepțiile și completările stabilite în legislația insolvabilității.

Reglementări similare se regăsesc și în prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, care prevăd că procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, hotărârea recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural, fiind bazată pe aprecierea corectă și completă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei.

După cum rezultă din materialul probator al cauzei, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016 s-a constatat insolvabilitatea și s-a intentat procesul de insolvabilitate față de debitorul SC „Liodin&Co” SRL.

Prin cererea depusă la 12 aprilie 2017, administratorul insolvabilității SC „Liodin&Co” SRL, Vitalie Roșca a solicitat instanței de insolvabilitate anularea contractelor de ipotecă nr. 06-06/1/149-g și nr. 06-06/1/149-gl din 09 decembrie 2008, încheiate între SC „Liodin&Co” SRL și BC „Banca de Economii” SA, în partea gajării terenurilor situate în raionul Strășeni, satul Cojușna (extravilan), cu dispunerea că hotărârea instanței de insolvabilitate va constitui temei pentru radierea din Registrul bunurilor imobile a ipotecii înregistrate în temeiul contractelor de ipotecă.

În conformitate cu art. 66 alin. (1) lit. w), z) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, administratorul și lichidatorul au următoarele atribuții principale: contestarea în instanța de insolvabilitate, în modul stabilit de lege, a creanțelor creditorilor și a oricăror tranzacții sau transferuri; efectuarea unor alte acțiuni stabilite expres de prezenta lege.

Conform art. 5 alin. (5) lit. g) Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, principalele competențe ale instanței de insolvabilitate în cadrul prezentei legi sunt, judecarea acțiunilor introduse de administratorul insolvabilității / lichidator privind nulitatea actelor juridice încheiate de către debitor anterior intentării procesului.

Potrivit art. 104 alin. (1) lit. a) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare, administratorul/lichidatorul poate introduce în instanța de insolvabilitate acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului: orice act juridic fictiv sau fraudulos încheiat de debitor în ultimii 3 ani precedenți intentării procedurii de insolvabilitate, care a afectat drepturile creditorilor.

Din interpretarea acestui text de lege, urmează că o asemenea acțiune poate fi înaintată de către administrator doar în privința actelor juridice fictive sau frauduloase încheiate de debitor în ultimii 3 ani precedenți intentării procedurii de insolvabilitate, care au afectat drepturile creditorilor.

Prin urmare, termenul în interiorul căruia administratorul insolvabilității poate solicita anularea actelor juridice este de 3 ani de până la data intentării procedurii de insolvabilitate în privința debitorului.

În cazul de față, procesul de insolvabilitate în privința debitorului SC „Liodin&Co” SRL a fost intentat la 08 decembrie 2016, iar contractele de ipotecă au

fost încheiate la 09 decembrie 2008, respectiv, cererea administratorului insolvenței privind anularea actelor juridice depusă la 12 aprilie 2017, contravine cerințelor legale stipulate expres prin Legea insolvenței.

În acest context, Colegiul conchide că, administratorul insolvenței este decăzut de dreptul de a înainta o astfel de acțiune în privința unor acte care au fost încheiate înafara termenului de 3 ani de până la data intentării procesului de insolvență în privința societății debitoare.

Or, pentru a introduce o acțiune în temeiul art. 104 lit. a) al Legii insolvenței, una din condițiile principale este ca actele să fie încheiate în ultimii 3 ani precedenți intentării procedurii de insolvență.

Astfel, este cert faptul că, contractele de ipotecă nr. 06-06/1/149-g și nr. 06-06/1/149-gl au fost încheiate între SC „Liodin&Co” SRL și BC „Banca de Economii” SA la 09 decembrie 2008, adică cu 8 ani precedenți intentării procedurii de insolvență față de SC „Liodin&Co” SRL.

În asemenea circumstanțe, Colegiul consideră că instanța de insolvență corect a aplicat prevederile art. 104 lit. a) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, care este o normă juridică specială, și prin urmare, corect a respins cererea administratorului insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Liodin&Co”, Vitalie Roșca privind anularea contractelor de ipotecă.

Din acest motiv nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că, instanța de insolvență urma să aplice prevederile Codului civil, dat fiind că, acestea reprezintă o normă juridică generală, pe când speței date îi sunt aplicabile normele speciale reglementate de Legea insolvenței, care instituie un termen special de adresare cu acțiune în vederea anulării actelor juridice.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural de către instanța de insolvență, respectiv nu constituie temei pentru casarea hotărârii.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea contestată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de administratorul insolvenței SRL „Liodin&Co”, Vitalie Roșca și a menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2017.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către administratorul insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Liodin&Co”, Vitalie Roșca.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2017, în cauza civilă la cererea administratorului insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Liodin&Co”, Vitalie Roșca împotriva Băncii Comerciale „Banca de Economii”

Societate pe Acțiuni în proces de lichidare, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Fabrica de Vin Cojușna” cu privire la anularea contractelor de ipotecă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva